

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามที่ตั้ง ระบบบริหาร และประเภทสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 123 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .31-.80 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-Way ANOVA) การทดสอบค่า t (t-test) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ทำการแปลผลนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และองค์กรอื่น เมื่อพิจารณาแต่ละด้านผลปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง เพื่อชี้ให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดทำแผนภูมิการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และพรรณนาในแต่ละสาขางานให้ละเอียด ให้ทุกหมวดวิชานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน นำผลการประเมินไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการเรียน การสอนและคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานการเรียนรู้

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนขึ้นในโรงเรียน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดทำแผนพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับหน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่น

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ แสวงหานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงานวิชาการอยู่เสมอ การจัดหา

การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับหลักสูตรจัดทำแผนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานวิชาการ

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสิทธิภาพการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน สถานศึกษากับเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานงานกับเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของ สถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสิทธิภาพการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่าปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน เอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสิทธิภาพการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาภายใน สถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสิทธิภาพการจัดระบบและกระบวนการ แนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษากับเครือข่ายการแนะแนวการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา ติดตามประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

1.9 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปัญหาการดำเนินงาน วิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดสร รงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจด้าน พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและการแก้ไขปัญหาที่พบด้านคุณภาพ การศึกษา

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน วิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดสรร งบประมาณด้านบริการชุมชนอย่างเพียงพอ การจัดบริการด้านบุคลากรแก่ชุมชน การให้บริการ ด้านกิจกรรมวิชาการ กีฬา นันทนาการแก่ชุมชน

1.11 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า ปัญหาการดำเนินงาน วิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เข้าร่วม เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ในต่างประเทศ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับ อุดมศึกษาทั้ง ภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.12 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและ องค์กรอื่น พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของ ชุมชนในการสนับสนุนด้านวิชาการ ติดตาม ประเมินผลการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามที่ตั้งทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามระบบบริหารทั้งโดยรวมและ รายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประเภทสถานศึกษาทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. แนวทางการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวทางพัฒนาไว้และ
ผู้วิจัยนำมาสรุปได้ ดังนี้

5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าแนวทางพัฒนา คือ ควรมีการ
ประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูเพื่อให้อาจารย์สอนเป็นไปตามหลักสูตร
กำหนด ควรมีการประชุมชี้แจงให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมาย หลักการโครงสร้างของหลักสูตร เป็น และ
ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

5.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าแนวทางพัฒนา คือ ควรติดตาม
แผนการเรียนรู้ของครูเป็นรายวิชา ควรพัฒนาครูเน้นที่กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมี
อาชีพมากขึ้น และควรสนับสนุนให้มีศูนย์รวมการให้คำปรึกษาการทำแผนและสื่อการสอน

5.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ พบว่าแนวทางพัฒนา คือ
ควรติดตามแผนการเรียนรู้ของครูเป็นรายวิชา และควรพัฒนาครูเน้นที่กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
ให้นักเรียนมีอาชีพมากขึ้น และควรสนับสนุนให้มีศูนย์รวมการให้คำปรึกษาการทำแผนและสื่อ
การสอน

5.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่าแนวทางพัฒนา คือ การส่งเสริม
การทำผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การอบรมครูให้มีความรู้เรื่องการศึกษาวิจัยเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน และควรมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

5.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า แนวทาง
พัฒนา คือ ควรจัดอบรมพัฒนานุเคราะห์เกี่ยวกับการ ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ
ควรจัดหาทุนนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงานวิชาการอยู่เสมอ ควรมีการ
ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ

5.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่าแนวทางพัฒนา คือ ควรจัดทำสารสนเทศ
แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ ครู สถานศึกษา
อื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณ ควรส่งเสริม
สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดย
ครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.7 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนา คือ ควรจัดระบบนิเทศงาน
วิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ควรนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน

แบบบูรณาการ ควรประเมินผลระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนา

5.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนา คือ ควรจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของครูทุกคน ควรให้ครูมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการแนะแนวการศึกษา ควรให้ครูไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการแนะแนว

5.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารควรตระหนักให้สำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรติดตามและประเมินผลงานบุคลากรของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา

5.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน พบว่า แนวทางพัฒนา คือ ควรสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรจัดทำแผนกิจกรรมวิชาการในการบริการชุมชน ควรจัดบริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน ควรให้บริการด้านกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ แก่ชุมชน

5.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น พบว่า แนวทางพัฒนา คือ ควรประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาเอกชนอื่น ควรเข้าร่วมเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ภายในประเทศหรือต่างประเทศ ประเมินผลการพัฒนางานวิชาการ

5.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พบว่า แนวทางพัฒนา คือ ควรศึกษาความต้องการของชุมชนในด้านวิชาการ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แก่ บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 12 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ

นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนที่มีความสามารถ มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีเจตจำนงที่จะจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นผู้จัด ร่วมจัด และร่วมรับภาระในการจัดการศึกษาโดยรัฐให้การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวในการดำเนินการทั้งด้านวิชาการและการบริหาร รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเอกชนทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของเอกชนมีคุณภาพ จึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2542) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน หลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านวัดผลและประเมินผล และแนวทางพัฒนางานวิชาการตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยใช้ชุมชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการบริหารและการจัดการศึกษาที่เหมาะสม
- 2) การเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดนโยบายและมาตรการในการควบคุมการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นระบบชัดเจน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
- 3) ด้านนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
- 4) ด้านวัดผลและประเมินผล ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักการวัดผลและประเมินผล

อโนทัย พิมพ์สกุล (2546, หน้า 9) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของพนักงานครูชาย พนักงานครูหญิง พนักงานครูที่มีประสบการณ์มาก และพนักงานครูที่มีประสบการณ์น้อยอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดชลบุรี ระหว่างความคิดเห็นของพนักงานครูชายกับพนักงานครูหญิง และระหว่างพนักงานครูที่มีประสบการณ์มากกับพนักงานครูที่มีประสบการณ์น้อย ไม่แตกต่างกัน พนักงานครูส่วนใหญ่ ได้ให้ข้อเสนอแนะการ

ดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยโรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ความรู้แก่คณะครูและผู้บริหารก่อนจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยโรงเรียนควรจัดอบรมครูให้มีความรู้พื้นฐานและเทคนิคการสอนใหม่ๆ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนโดยโรงเรียนควรจัดหางบประมาณในการจัดซื้อและผลิตสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลโดยเครื่องมือการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนควรได้รับการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงและคุณภาพ รัชนี้ ชิงชู (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา ความแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเอกชนควรประกอบด้วย คณะกรรมการ โรงเรียน ควบคุมดูแลส่งเสริมการบริหารโรงเรียน โครงสร้างของระบบการบริหารงานตามสายการบังคับบัญชา ภารกิจของโรงเรียนแบ่งเป็นกลุ่มงาน 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล กลุ่มงานบริหารงานงบประมาณ และกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป การบริหารงานของแต่ละกลุ่มงานจะมีความรับผิดชอบภาระงานในรูปคณะกรรมการ การศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานของสถานศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา พบว่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทุกกลุ่มงานทั้ง 4 กลุ่ม มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากทุกขนาดโรงเรียน ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความเห็นว่า โครงสร้างการบริหาร บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน ภาระงานทางวิชาการ ภาระงานบุคคล งานงบประมาณ และการบริหารทั่วไปมีความเป็นไปได้ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามที่ตั้งทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นแรงผลักดันที่สำคัญ ก่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาของภูมิภาค มีการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และช่างเทคนิคสาขาต่าง ๆ อย่างมาก ภาคเอกชนมีการขยายตัวร่วมจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ สถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลางก็มีโครงการขยายวิทยาเขตมาเปิดสาขาในภูมิภาคนี้ ส่วนสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นก็พัฒนา ปรับปรุงระบบของตนเปิดสาขาใหม่ ๆ มากขึ้นเพื่อสนองความต้องการด้านกำลังคน พัฒนาแรงงานเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ อันเป็นผลให้เกิดการพัฒนาภูมิภาคและท้องถิ่นด้วย (สุวิชัย โกศลยะวัฒน์, 2544, หน้า 281) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) กำหนดให้จังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา เป็น

เป้าหมายหลักในการพัฒนา เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักของประเทศ เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ เพื่อสนับสนุนการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคอย่างเป็นระบบ เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลัก และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างสมบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งสร้างคนที่สำคัญขึ้นอีกแห่งหนึ่ง และสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีลักษณะที่ดังที่คล้ายกัน จึงทำให้การดำเนินงานวิชาการใน โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามที่ตั้งทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุภารัตน์ มหาโชติวาณิช (2548, หน้า 101) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออก ที่เปิดสอนโครงการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอน ในระดับประถมศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนในเขตกรุงเทพมหานครและภาคตะวันออกจำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน โดยรวม ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการมากกว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออก ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสุมาลี จันทร์ใหม่ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพงานวิชาการและแนวทางการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณภาพงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียนและสถานภาพของบุคลากรโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการใน โรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามระบบบริหารทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาเอกชน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม มิได้จัดให้แก่บุคคลทั่วไป และทรัพยากรที่ใช้จัด ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ทุนทรัพย์ หรือวัสดุอุปกรณ์ต้องมาจากภาคเอกชนเป็นหลัก ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนทุกโรงเรียนมีนโยบายพัฒนางานวิชาการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 75) กำหนดไว้ว่างานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาคำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับลือชัย จันทร์โปี (2534) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู ประถมศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่าการปฏิบัติงานวิชาการด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรมีปัญหามากกว่างานด้านอื่น ควรศึกษาทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการศึกษาสภาพแนวโน้มในการจัดหลักสูตรของโรงเรียน ให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน สุวรรณ ศรีบุรพาภิรมย์ (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนตามโครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษามีดังนี้ 1) ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน มาตรการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายเป็นนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนที่เน้นผลที่เกิดกับผู้เรียน ปัญหาคือบุคลากรในโรงเรียนยังไม่เข้าใจและไม่สามารถอธิบายความหมายของปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนได้ตรงกัน 2) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการสอนรายกลุ่มประสบการณ์อย่างครบถ้วนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ปัญหาคือครูยังไม่เข้าใจไม่ชัดเจนในเรื่องของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน 3) ด้านบุคลากร ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและวิสัยทัศน์กว้างไกล ปัญหาคือ การสรรหาบุคลากรได้ไม่ตรงกับสายงานที่ต้องการ เพราะขาดแคลนในบางสาขาวิชา 4) ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียน การสอน มีอาคารเรียน อาคารประกอบการเพียงพออยู่ในสภาพที่ใช้การได้และเป็นปัจจุบัน บริเวณร่มรื่น สะอาด สวยงาม ปัญหาคือ หนังสือในห้องสมุดของโรงเรียนไม่ได้รับการคัดเลือกและจัดหาให้ตรงตามความต้องการของอาจารย์ผู้สอน 5) ด้านการจัดการบริหาร มีแผนปรับปรุงโรงเรียน/ ธรรมนูญโรงเรียน ปัญหาคือ การใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่ครอบคลุมและเป็นปัจจุบัน 6) ปัจจัยด้านกิจการนักเรียน มีการยกย่องชมเชยให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดีและทำคุณประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชน ปัญหาคือทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่จำเป็นไม่เพียงพอ 7) ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน มีสัมฤทธิ์ผลด้านอนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา ปัญหาคือ ความเป็นผู้นิมนิตย “ใฝ่รู้ใฝ่เรียน” ยังไม่เข้าไปตามเป้าหมายของโรงเรียน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามประเภทสถานศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาประชากรส่วนหนึ่งของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ ผลผลิตด้านทรัพยากรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเอกชนจำนวนมากที่เป็นกำลังสำคัญในการสร้างความก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการเมืองการปกครอง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเป็นการจัดการศึกษาประเภทสามัญศึกษา คือ การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การจัดการระบบการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ประกอบด้วยการศึกษา ซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ครอบคลุม 3 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนด้วยวิชาชีพโดยเอกชน ซึ่งในเรื่องของความหมายของ “อาชีวศึกษา” นั้น เมธี ปิณฑนันทน์ (2533, หน้า 32-33) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝีมือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี สำหรับอาชีพหนึ่ง หรือกลุ่มอาชีพช่างและงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และการฝึกภาคปฏิบัติ อาจจะแตกต่างกันไปแล้วแต่อาชีพ เนื่องจากการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี การดำเนินการของโรงเรียนเอกชนจะอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานระดับกรม ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ แนวการดำเนินงานของโรงเรียนอาชีวศึกษา จึงมักจะยึดทิศทางหรือนโยบายในการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน ของรัฐบาลเป็นหลัก เช่น การจัดหลักสูตร การกำหนดเป้าหมายนักเรียน นักศึกษา และการจัดการกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เป็นต้น เนื่องจากวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแต่ละประเภทเพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่ม มิได้จัดให้แก่บุคคลทั่วไป จึงทำให้ปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกจำแนกตามประเภทสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ตามผลการวิจัยที่ค้นพบ

5. แนวทางพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีประเด็นที่อภิปรายผลดังนี้

5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนา ที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการประชุมวางแผน

ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูเพื่อให้การสอนเป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ทั้งนี้เพราะหลักสูตรถือเป็นส่วน ที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา เป็นรากฐานของกระบวนการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคนควรมีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรเพื่อให้การเรียน การสอน สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2547, หน้า 9-10) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ใน วรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความ เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และ กำหนด แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษามี่ดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมิน สถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมี ส่วนร่วมของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตร และสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความเหมาะสม 4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การให้หลักสูตร ให้เหมาะสม 5. นิเทศการใช้หลักสูตร 6. ติดตามและ ประเมินผลการใช้หลักสูตร 7. ปรับปรุงและพัฒนาความเหมาะสม ดังนั้นไม่ว่าโรงเรียนของรัฐ หรือ โรงเรียนเอกชนจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

5.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนา ที่สำคัญใน การพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรติดตามแผนการเรียนรู้ของ ครูเป็นรายวิชา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาจะจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการ คิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และการเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สถานศึกษาต้องมีการ ประสานสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 3-4) กำหนดให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนเอง ตามศักยภาพเพิ่มเติมจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เป็นกิจกรรมตาม ความถนัดและความสนใจ เช่น กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ ลูกเสือ-เนตรนารี ยุว กาศา และ ผู้บำเพ็ญประโยชน์ การจัดอบรมวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น และการจัดชั้นเรียนและ บรรยายภาสการการเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ลูเนนเบิร์ก (Lunenberg, 1995, p. 276) กล่าวว่า ขนาดชั้นเรียนที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้และมี ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูง การจัดชั้นเรียนขนาดใหญ่ (22-37 คน) และการจัดชั้นเรียนขนาดเล็ก (15-20 คน) เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ โดยเฉลี่ยขนาดห้องเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียน 27 คน จะมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงสุด โดยกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ 1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียน เป็น สำคัญ 2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การ ประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม 3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการ นิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ตามความเหมาะสม 4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

5.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบแนวทาง พัฒนา ที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผล การเรียนรู้ ควรจัดให้มีการสัมมนาครู ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ครู ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความก้าวหน้าและ ความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการ พัฒนาอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545, หน้า 1) กำหนด แนวทางการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 1. กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ

การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน 4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจาก สถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่นๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด 5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

5.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนา ที่สำคัญ

ในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรอบรมครูให้มีความรู้เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะการวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูที่เป็นครูมืออาชีพ ผลการวิจัยจะทำให้ทราบว่าจะจัดการศึกษาอย่างไรจึงถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด และได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูต้องศึกษาวิจัยให้ได้ข้อสรุปว่าการจัดการเรียนรู้อย่างไรจึงจะเสริมสร้างกระบวนการคิด การฝึกทักษะ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ต้องสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545, หน้า 3) แนวทางปฏิบัติ 1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา 2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3. ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนา ที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทั้งนี้เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยทำให้การเรียนการสอนเต็มไปด้วยความสนุกสนาน สื่อเป็นตัวเร้า กระตุ้น และจูงใจผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น ประหยัดเวลาและแรงงานในการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องกระตุ้นให้ครู ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องรู้จักการผลิตและการคัดเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพของผู้เรียน สภาพชุมชน สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเรียนการสอน เป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยมีตัวกลางเรียกว่า “สื่อการเรียนการสอน” ช่วยในการถ่ายทอดสาระการเรียนรู้ต่างๆ Brown and others (1977) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่าเป็นเครื่องช่วยในการเรียนรู้

ซึ่งครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 23-24) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว และในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีย่างเพียงพอ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่น สนองความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้ และจากแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนและแหล่งอื่น ๆ เน้นสื่อที่ผู้เรียนและผู้สอนใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และกำหนดแนวทางการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการให้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ 2. ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน 3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ 4. ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น 5. การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนา ที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ เพราะ แหล่งเรียนรู้ แหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการ ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้และสุดท้ายก็เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 25) กล่าวว่าไว้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง โดยได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ ไว้ในมาตรา 25 คือ รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพ” และกำหนดแนวทางพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ไว้ ดังนี้ 1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง 2. จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง 3. จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน 4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.7 ด้านการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนาที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ควรจัดระบบนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะ กระบวนการจัด และบริหารการศึกษาในการแนะนำชี้แนะช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือกับบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์ และทักษะการปฏิบัติงานที่สูงกว่าผู้รับการนิเทศ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 25) กำหนดไว้ว่า แนวทางการนิเทศการศึกษา 1. จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา 2. ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 3. ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 4. ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา 5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

5.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนาที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษา ควรให้ครูมีความตระหนักและให้ความสำคัญในด้านการแนะแนวการศึกษา ทั้งนี้เพราะกระบวนการส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้จักตนเองเข้าใจสิ่งแวดล้อมสามารถเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาและ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดีโดยสมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พนม ลัมอารีย์ (2533, หน้า 6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนว มีใจความสรุปได้ดังนี้ 1. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองในทุกด้านรู้จักพัฒนาตนเองนำความรู้ความสามารถหรือศักยภาพมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นจะทำให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 2. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาเพื่อจะได้รู้จักวิธีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้อย่างมีความสุข 3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจนักเรียนแต่ละคนซึ่งเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ 4. เพื่อช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้เข้าใจในตัวเด็กทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสามารถและปัญหาต่าง ๆ เพื่อ

หาทางส่งเสริมช่วยเหลือเด็กให้พ้นภัยจากปัญหาต่าง ๆ และกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 27) กำหนด แนวทางการแนะแนวการศึกษาไว้ดังนี้ 1. จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพ ภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน 2. ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา 3. ติดตามและ ประเมินผลการจัดการระบบ และกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา 4. ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษา หรือ เครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

5.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทาง พัฒนาที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ผู้บริหารควรตระหนักให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คืองานที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ นำมาจัดให้เป็นระบบที่ ชัดเจน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้ สม่่าเสมอและพัฒนาต่อเนื่อง สร้างความ มั่นใจต่อสังคมได้ว่า สถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษา รายงานต่อสาธารณชน ได้ว่า ผู้เรียน ทุกคนของสถานศึกษาได้รับการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด ใช้วิธีการใดในการพัฒนาผู้เรียนและทราบ ได้อย่างไรว่าผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนต้องมีการเปลี่ยนแปลงอะไรอีกบ้าง เพื่อให้ผู้เรียน ทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 29) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ในมาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกัน คุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 ให้ถือว่าการ ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับ การประกันคุณภาพภายนอก และกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษามาตรฐาน การศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และ วิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา 3. วางแผนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จ ของสถานศึกษา 4. ดำเนินการพัฒนางานตามแผน และติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ

ภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประเมิน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา 7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษาในการ ประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนาที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ควรสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพราะ การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ควรสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และให้บริการชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการ จัดการศึกษาให้กับนักเรียนในชุมชน ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 28) กำหนดแนวทาง ปฏิบัติไว้ดังนี้ 1. การศึกษาสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน 2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการเพื่อการพัฒนา 3. ทักษะทางวิชาชีพ และ คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น 4. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 5. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

5.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนาที่สำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการด้านการประสานความ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ควรประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาเอกชนอื่น ทั้งนี้เพราะ การประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ดังนี้ 1. การศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน 2. จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิต ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น 3. การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น

5.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผลการวิจัย พบแนวทางพัฒนาที่สำคัญในการพัฒนาการ

ดำเนินงานวิชาการด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ควรศึกษาความต้องการของชุมชนในด้านวิชาการ ทั้งนี้ เพราะการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้ 1. สำรวจและศึกษาข้อมูล การจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 2. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 3. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรชี้แจงทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้ครู ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ควรจัดทำแผนภูมิการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และให้ทุกหมวดวิชานำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ ควรจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนขึ้นในโรงเรียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ควรจัดทำแผนพัฒนาการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ ควรแสวงหานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการดำเนินงานวิชาการอยู่เสมอ การจัดการ การผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับหลักสูตร

1.6 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.7 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษากับเครือข่ายนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

1.8 ด้านการแนะแนวการศึกษา ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษากับเครือข่ายแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่น

1.9 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และอบรมพัฒนาคณาจารย์ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.10 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ควรจัดสรรงบประมาณด้านบริการชุมชนอย่างเพียงพอและการจัดบริการด้านบุคลากรแก่ชุมชน

1.11 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น เข้าร่วมเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ในต่างประเทศ

1.12 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษาทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในแต่ละโรงเรียน โดยศึกษาจากครูหรือผู้ปกครอง

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาเครือข่ายวิชาการภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือนอกเขตพื้นที่การศึกษา